

LOKAKUUSSA ILMESTYVÄN UUDEN

Asterix®

ALBUMIN NIMI PALJASTETAAN!

Asterix®

VALKKOINEN IIRIS

”Yksi iiris voi valaista koko metsän”, todetaan lokakuussa ilmestyvässä Asterix-albumissa, joka on sarjassa jo neljäskymmenes. Mutta mikä on suuttanut päällikkö Aladobixin?

”Oli hauskaa palata taas gallialaisystäviemme pariin ja piirtää heitä epätavallisiin tilanteisiin, kun Roomasta rantautunut uusi ajattelutapa valkoinen iiris sotkee heidän arkirytmensä.” — Didier Conrad

DIDIER CONRAD

Didier Conrad syntyi vuonna 1959 – samana vuonna kuin Asterix. Hänen ensimmäinen sarjakuvansa *Jason* julkaistiin vuonna 1978. Sitten hän loi *Spirou*-lehteen käsikirjoittaja Yannin kanssa suosittuun *Les Innommables* -sarjaan. Useiden huumorisarjojen jälkeen, joista tunnetuimpia ovat Wilburin kanssa yhteistyössä tehdyt *Bob Marone* (1980), *Le Piège Malais* ja *Donito* (1991–1996), Conrad jatkoi animaatioiden pariin. Vuonna 1996 hän muutti Los Angelesiin työstämään *Tie Eldoradoon* -animaatioelokuvan (2000, Dreamworks SKG) visuaalista kehittelyä ja kuvakäsikirjoitusta. Voittamattomien gallialaisten seikkailuja Conrad on piirtänyt jo *Asterix ja piktit* -albumista (2013) lähtien.

Uusi albumi ilmestyy lokakuussa 2023. Sitä odotellessa Valkoisen iiriksen käsikirjoittaja Fabrice Caro voi paljastaa meille hieman lisää.

Kerro meille uuden Asterix-tarinan lähtökohdista.

Halusin tehdä albumin, joka keskittyisi kylään ja sen lähiseuduille. Pidän erityisesti niistä Asterix-albumeista, joissa jokin ulkopuolinen tekijä tulee kylään ja sekoittaa siellä pakkaa. Olen kiinnostunut tutkimaan, miten jääräpäiset kyläläiset reagoivat uuteen. Lisäksi tarinan aihe tarjosi mahdollisuuden käsitellä epäsuorasti yhtä nyky-yhteiskunnan ilmiötä.

Miksi valitsit albumille tämän nimen?

Valkoinen iiris on tarinassa uuden, positiivista ajattelua ajavan koulukunnan nimi. Tämä koulukunta on levinnyt Roomasta muihinkin suuriin kaupunkeihin, kuten Parisiumiin. Caesar uskoo, että menetelmä voisi tehdä hyvää myös gallialaiskylää ympäröivissä roomalaisleireissä, mutta suuntauksen opinkappaleet pääsevätkin vaikuttamaan myös kyläläisiin. Tästä saatiin esimakua aikaisemmin julkaistussa ennakkosivussa.

Hain otsikkoa Goscinnyn ja Uderzon hengessä. Heillä albumin tema esiintyy usein konkreettisenä esineenä tai henkilönä (esim. Rahapata, Ennustaja, Syvä kuilu, Kadonnut kilpi, Kultainen sirppi ja niin edelleen). Tässä tapauksessa iiris symboloi tyyneyttä ja hyvää tahtoa – ainakin siihen sillä pyritään...

Päällikkö Aladobix ei näytä kuvassa kovin iloiselta. Mitä kylässä oikein on meneillään?

Niin, pakko myöntää, että hänet on joskus nähty paremmallakin tuulella. Positiivinen ajattelutapa on vaikuttanut myös gallialaistuttuihimme, ja kuten päällikön tapauksessa, ei pelkästään hyvällä tavalla. Hän joutuu kokemaan tarinassa kriisin...

© Christophe Guibbaud

FABCARO

Fabrice Caro, taiteilijanimeltään FabCaro, on kirjoittanut sekä sarjakuvia että romaaneja. Häneltä on julkaistu vuodesta 1996 lähtien useita teoksia, joita ovat muun muassa *Le Steak haché de Damocles* (2005), *La Bredoute* (2007) ja *On est pas là pour réussir* (2012). Vuonna 2015 hänen albuminsa *Zai zai zai zai sai* Ranskassa lukuisia palkintoja. Vuonna 2016 Caro kirjoitti käsikirjoituksen Gai-Luron-koiran uusiin seikkailuihin, jotka Pixel Vengeur piirsi *Fluide glacial* -lehteen. Vuonna 2018 Carolta ilmestyi suurta huomiota saanut teos *Moins qu'hier (plus que demain)*, jossa absurdi huumori yhdistyy sosiaaliseen satiiriin. Caron romaani *Le Discours* (2018) sovitettiin vuonna 2020 elokuvaksi, jonka ohjasi Laurent Tirard. Vuonna 2022 Carolta julkaistiin humoristinen valokuvaromaani *Guacamole vaudou*, jonka kuvissa seikkailee koomikko Éric Judor.

ALADOBIX

Päällikkö. Kylän edellisen päällikön poika. Sellainen mahtimies on Aladobix. Ja kaiken kukkuraksi hän on vastuussa koko Gallian ainoasta kylästä, joka viimeisenä vastustaa Rooman legioonia.

Voisi luulla Aladobixin työtä helpottavan, että rinnalla seisoo sellaisia suuria sotureita kuin Asterix ja Obelix, mutta kattia kanssa! Tuo kiistaton päällikkö, jonka päällikkydestä on kyllä pari kertaa kiisteltykin, on useampaankin otteeseen joutunut kokemaan erinäisiä vastoinkäymisiä ja kilpailua vallasta, (aivan liian) lukuisia mätkähdyksiä kilveltä alas sekä tietenkin teräväkielisiä huomioita vaimoltaan Smirgelineltä. Smirgeline kutsuu miestänsä hellästi "possuksi" ja kerskuu tälle loputtomiin veljensä Homeopatixin menestyksellä. (Homeopatix puolestaan kutsuu Aladobixia vähemmän hellästi vain "tyypiksi").

Mutta älkäämme unohtako myöskään Aladobixin urheuden hetkiä! Kuten sitä, kun hän voitti ikimuistoisella tavalla Päälliköiden ottelun (1966), haastoi kisaan rohkeudellaan ylpeivät paikalliset Belgiassa (1979), päihitti hänen paikkaansa havittelevan Ortopedixin (Caesarin lahja, 1974) ja sieti inhottavia terveyshoitoja kylpylässä (Kadonnut kilpi, 1968). Aladobix on aina ollut valmiina puolustamaan kylänsä kunniaa, ja samalla koko Gallian! Albumien saatossa Aladobix on kehittynyt omannäköiseksi poliittiseksi hahmoksi: hieman itsekeskeiseksi, kärkkääksi debatoijaksi ja oman kilpensä kiillottajaksi.

Aladobixin suurin pelko on, että taivas putoaa niskaan. Näyttääkö hän siksi kuvassa niin synkeältä? Vai liittyykö Aladobixin yrmeys jotenkin valkoiseen iirikseen?

VALKOINEN IIRIS – AIVAN ERITYINEN KUKKA

Taiteen tohtori Laurence Gossart, Université Panthéon-Sorbonne

Millainen historia iiriksellä on

Iirikset eli kurjenmiekat ovat kehittyneet liitu-kaudella eli 80 miljoonaa vuotta sitten. Näillä pienillä kukilla on suuri historiallinen merkitys. Iiris on yksi egyptiläisten symboleista, ja se liitettiin erityisesti Horukseen, auringon nousun ja laskun jumalaan.

Lisäksi Iiris on kreikkalainen jumalhahmo, jumalten hyväntahtoinen sanansaattaja ja Heran suosikki, koska hän tuo usein hyviä uutisia. Muinaiskreikassa iiris tarkoittaa sateenkaarta, ja sateenkaarta pitkin tämä sanansaattaja kulkeekin maan ja taivaan välillä. Kukkana iiris kuvastaa tuota nimeä, sillä iiriksiä hehkuu kaikissa sateenkaaren väreissä.

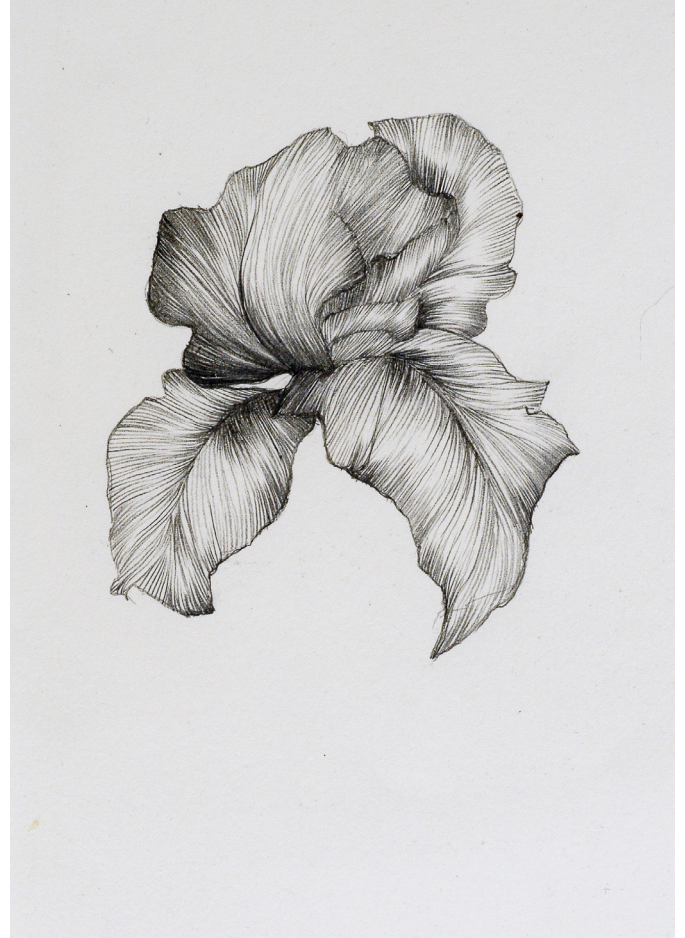
Iiriksiä on monta eri lajia, esimerkiksi kelta-kurjenmiekkä, tuoksukurjenmiekkä ja siperian-kurjenmiekkä. Saksankurjenmiekkällä on valkokukkainen alalajike Iris florentina. Erityisesti tätä alalajiketta näyttää esiintyneen antiikin aikana koko Välimeren alueella, jossa sitä käyttivät ensin kreikkalaiset ja sitten roomalaiset. Vasta myöhemmin, 500-luvulla, frankkien kuningas Klodvig teki iiriksestä sen symbolin, jonka me tunnemme ranskanliljana. Kerrotaan, että kun Klodvig oli sodassa visigoottien kanssa, naarashirvi olisi ylittänyt Vienne-joen ja näyttänyt siten armeijalle, miten joen rannassa pääsee kulkemaan paikoista, jossa kurjenmiekköiden maavarret tarjoavat tukevan jalansijan.

Miten kukkaa on käytetty ja mitä se symboloi?

Iiristä on pidetty todella maagisena kasvina, ja sillä on ajateltu olevan monenlaisia vaikutuksia ja merkityksiä. Se oli yksi halutuimmista kasveista luonnonlääkinnässä ja muutoinkin hyvää tekevien vaikutustensa vuoksi. Kreikkalaiset koristivat sillä hautoja kunnianosoituksena jumalatar Irikselle, jonka tehtäviin lukeutui kuolleiden naisten hiusten leikkaaminen ennen heidän johdattamistaan matkalle tuonpuoleiseen. Roomalaiset puolestaan näkivät kurjenmiekan terälehdissä viisauden, uskollisuuden ja rohkeuden symboleita. Sen vuoksi sinisiä ja valkoisia kurjenmiekköitä istutettiin yleisesti Junon temppelisiin.

Iiris on myös jumalattarena, naisena ja kukkana runoissa esiintyvä rakastetun naisen symboli sekä rohkeuden ja uskollisuuden merkki, joka lisää viisautta ja tietoa. Tunteen palon symbolina se viittaa myös suureen älykkyyteen.

Entä sitten juuri valkoinen iiris? Sateenkaaressa

Songe blanc, teos kokonaisuudesta *Songes d'une vie d'Iris*, Laurence Gossart, 2019, 9,5 x 14 cm, lyijykynäpiirros

valkoinen valo hajoaa ja paljastaa suuren värikirjon. Valkoinen iiris on saman paradoksaalisen ajatuksen symboli: se on samaan aikaan kaikki värit ja yksi väri. Mutta kukkien kielessä sillä ei ole tuota paradoksin merkitystä, vaan sitä pidetään yksiselitteisesti hellän rakkauden tai liiton merkinä.

Mitä iiris merkitsi gallialaisille?

Ehkä gallialaiset ovat huumautuneet keväisistä tuoksuista, kun iirikset kukkivat yhtenä merenä? Tai ehkä he ovat kylpeneet vedessä, jossa on iiriksen terälehtiä, puhdistautuakseen pahoista hengistä (kuten Japanissa tehdään), pureskelleet sen maavarsia tai palvoneet Iris-jumalatarta, kuten kreikkalaiset ja roomalaiset? Se on aivan mahdollista. Roomalaisessa maailmassa, Gallia mukaan lukien, oli laajoja alueita, joita tuo pieni kukka hallitsi jo aikoja ennen kuin sinne tuli ihmisasutusta... Se on valaissut laaksoja ja alankoja hyvien uutisten ja hyvän tahdon lähettiläänä jo kauan ennen kuin sitä alettiin käyttää temppelien koristamiseen ja taikajuomien keittelyyn.

ASTERIXIN LUOJAT

Eletään vuotta 1959 jKr.

Käsikirjoittaja René Goscinnylla ja piirtäjä Albert Uderzolla on tukalat paikat: heidän pitäisi luoda ranskalaisen kulttuurin pohjalta uusi sarjakuva jo muutaman viikon päästä ilmestyvää Pilote-lehden ensimmäistä numeroa varten. Kaksikko panee Albertin asunnossa viisaat päänsä yhteen, ja aivoriihen tulos on historiallinen:

- Luettele minulle Ranskan historian tärkeimpiä ajanjaksoja, René aloittaa.
- No, on esihistoriallinen aika, Albert ehdottaa.
- Ei, se on jo käytetty, René vastaa.
- Entä Gallia ja gallialaiset?

René koppasi tämän pallon lennosta, ja ideoita alkoi heti pulputa. "Kahdessa tunnissa homma oli valmis, päätetty...", käsikirjoittaja kertoo. Asterixin ensimmäiset seikkailut julkaistiin 29. lokakuuta 1959 Pilote-lehden ensimmäisessä numerossa. Roomalaiset, taikajuoma, sanoilla leikittely ja hämärät latinankieliset heitot valtasivat pian koko Gallian. Koko Gallianko? Kyllä! Ja sen jälkeen koko maailman.

ASTERIX LUKUINA

5 000 000: Asterixin 40. albumin levikki maailmanlaajuisesti

393 000 000: maailman kaikkien myytyjen Asterix-albumien määrä tähän mennessä

2 632 000: Parc Astérix -huvipuiston kävijämäärä ennätysvuonna 2022

127: Obelixiin tässä seikkailussa ihastuvien villisikojen määrä

3: Fabrice Caron ensimmäistä käsikirjoitustaan laatiessaan hikoilema nestemäärä litroissa

story
house
EGMONT

Yhteydenotot

Lisätiedot: Jukka Torvinen, jukka.torvinen@egmont.fi

Ennakkopyynnöt arvostelukappaleista: palaute@egmont.fi

Lisätietoja: www.asterix40.com

LES AVENTURES D'ASTÉRIX LE GALLOIS SONT UNE CRÉATION DE RENÉ GOSCINNY ET ALBERT UDERZO.
ASTERIX © OBELIX © IDEFIX © / © 2023 LES ÉDITIONS ALBERT RENE

 Asterix et Obelix

 @asterixofficiel

 @lardasterix